

Załącznik do uchwały Nr

Rada Gminy Kraśniczyn z dnia.....

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY KRAŚNICZYN NA LATA 2026 – 2029

1. Wstęp

Gmina Kraśniczyn – położona na terenie Lubelszczyzny stanowi niezwykle atrakcyjne tereny pod względem dziedzictwa kulturowego, bowiem przez wieki Lubelszczyzna była obszarem pogranicza kulturowego. Wieś gminna, rozlokowana na lewym brzegu rzeki Wojsławki w malowniczej okolicy Działów Grabowieckich, objętych granicami Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego.

Na terenie gminy Kraśniczyn znajdują się cztery parki podworskie:

- Park w Bończy, o powierzchni 6,0 ha. Jest to zespół dworsko-parkowy z początku XIX w. o cechach barokowych, obejmujący dwór oraz park krajobrazowy otoczony zarastającymi stawami. W parku znajdują się liczne, stare okazy drzew.
- Park w Surhowie wraz z zespołem pałacowym z początku XIX w. wpisany do rejestru zabytków o powierzchni około 8 ha. Wnętrze pałacu ozdobione jest polichromami przez włoskiego malarza Mikołaja Montiego.
- Park dworski w Kraśniczynie z II połowy XIX w., obecnie bardzo zniszczony. Pozostały niewielkie skupienia drzew oraz lipowa aleja dojazdowa.
- Park w Żułowie – jest to podworski park grabowy przy zakładzie dla niewidomych.

Obiekty zabytkowe i turystyczne świadczące o atrakcyjności Gminy to:

- Kościół p.w. św. Stanisława Bpa Męczennika w Bończy, zbudowany w XVI w.
- Cerkiew prawosławna p.w. Matki Boskiej Pokrowskiej w Bończy z XIX w.
- Punkt widokowy na panoramę Kraśniczyna na wysokości 282 m n.p.m.
- Kościół p.w. Nawiedzenia NMP i św. Łukasza w Surhowie.
- Zabytkowa maszyna parowa z 1905 r. znajdująca się w gorzelni w Surhowie.

2. Postanowienia ogólne

Ileć w niniejszym programie jest mowa o:

- 2.1. Ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024r. poz. 1292).
- 2.2. Programie – rozumie się przez to „Gminny program opieki nad zabytkami na lata”.
- 2.3. Gminie – rozumie się przez to Gminę Kraśniczyn.
- 2.4. Konserwatorze zabytków – rozumie się przez to Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie
- 2.5. Rejestrze zabytków – rozumie się przez to rejestr zabytków prowadzony przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie.

3. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami ma na celu poprawę stanu zachowania środowiska kulturowego. Środkiem do tego prowadzącym jest ustalenie w tym programie uwarunkowań dotyczących finansowania oraz organizacji działań ochronnych wobec środowiska kulturowego, a także wykorzystanie istniejących dóbr kultury w celu stworzenia produktu turystycznego, jaki będzie można wykorzystać z powodzeniem dla rozwoju gminy oraz zwiększenia jej atrakcyjności gospodarczej. Ważnym elementem tego programu jest także położenie nacisku na uwrażliwienie mieszkańców na potrzeby związane z utrzymaniem i ochroną środowiska kulturowego. Zadania te wynikają z zapisów w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

4. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami zostały przez ustawodawcę określone w art. 87 ust. 2 ww. ustawy, a w szczególności program ma na celu:

1. Włączenie problematyki ochrony zabytków do bieżących zadań, wynikających z zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie.?
2. Uwzględnianie uwarunkowań prawnych opieki nad zabytkami.
3. Rozpoznawanie potrzeb dotyczących podejmowania działań zmierzających do zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzania do poprawy stanu ich zachowania.
4. Eksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
5. Tworzenie warunków współpracy z właścicielami zabytków dla zapewnienia ich opieki.

5. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Obowiązek opieki nad zabytkami nakładają na samorządy dwie ustawy:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym w art. 7 pomiędzy zadaniami własnymi gmin wymienia m.in. sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na organy samorządowe obowiązek:
 - uwzględniania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 - prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.
 - przekazywania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie nie dłuższym niż 3 dni przyjęte zawiadomienie o odkryciu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem lub zabytkiem archeologicznym,
 - sporządzania na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami.

6. Zabytki i ich ochrona w dokumentach programowych gminy

6.1. „Strategia Rozwoju Gminy Kraśniczyn na lata 2015 – 2023” uchwalona uchwałą Rady Gminy Kraśniczyn Nr XII/26/2015 z dnia 26 listopada 2015r. z późn. zm. W punkcie 1.2.4 została opisana historia gminy wraz z opisem zasobów kulturowych, wyszczególnieniem zabytków znajdujących się na terenie gminy Kraśniczyn jak również z wyszczególnieniem miejscowości i opisem danego obiektu oraz zasady ochrony wartości środowiska kulturowego. Mocą uchwały Rady Gminy Kraśniczyn Nr XLIX/253/2022 z dnia 14 grudnia 2022 r Gmina Kraśniczyn przystąpiła do sporządzenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Kraśniczyn na lata 2023-2030.

7. Gminna Ewidencja zabytków Gminy Kraśniczyn.

„Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Kraśniczyn” uchwalona uchwałą Rady Gminy Kraśniczyn Nr XII/12/2015 z dnia 16 marca 2015r.

W gminnej ewidencji zabytków są ujęte:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego – Rej. A.
- obiekty wyznaczone przez WKZ w wojewódzkiej ewidencji zabytków – WEZ.
- obiekty z listy wskazane przez Wójta – LWpW.

W Urzędzie Gminy Kraśniczyn zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy prowadzona jest od roku 2015 marca ewidencja zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu Gminy.

7.1. Zabytki wpisane do rejestru zabytków.

7.1.1. **I. Wykaz Obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego – Rej. A.**

I Obiekty ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Lubelskiego

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dodatkowe informacje
1.	Bończa	Grodzisko AZP 84 – 90/2	Nr rej. C/34
2.	Bończa	Dzwonnica – Brama w Zespole Kościoła Parafialnego PW. ŚW. Stanisława BM	Nr rej. A/442
3.	Bończa	Cerkiew Prawosławna PW. Opieki Matki Bożej	Nr rej. A/281
4.	Bończa	Drzewostan w Zespole Kościoła Parafialnego PW. ŚW. Stanisława BM	Nr rej. A/442
5.	Bończa	Zbór Kalwiński, Ob. Kościół Parafialny Rzymsko – Katolicki PW. ŚW. Stanisława BM	Nr rej. A/442
6.	Bończa Kolonia	Pałac w Zespole Pałacowo – Parkowym	Nr rej. A/953
7.	Bończa Kolonia	Park w Zespole Pałacowo – Parkowym	Nr rej. A/953
8.	Bończa Kolonia	Zespół Pałacowo – Parkowy	Nr rej. A/953
9.	Kraśniczyn	Zajazd	Nr rej. A/454
10.	Stara Wieś	Cerkiew Greko Katolicka, Ob. Kościół Parafialny Rzymsko – Katolicki P. W. ŚW. Apostołów Piotra i Pawła nr rej.	A/1160
11.	Stara Wieś	Cmentarz przy Kościele Parafialnym Rzymsko – Katolickim P. W. ŚW. Apostołów Piotra i Pawła	Nr rej. A/1160
12.	Stara Wieś	Dzwonnica w Zespole Cerkiewnym Ob. Kościele Parafialnym Rzymsko – Katolickim P. W. ŚW. Apostołów Piotra i Pawła	Nr rej. A/1160
13.	Stara Wieś	Zespół Cerkiewny Ob. Kościół Parafialny Rzymsko – Katolicki PW. ŚW. Apostołów Piotra i Pawła	Nr rej. A/1160
14.	Surhów	Zespół Kościelny Kościoła Parafialnego PW. NMP, Ob. Nawiedzenia NMP i ŚW. Łukasza Ewangelisty	Nr rej. A/252
15.	Surhów	Cmentarz Parafialny Rzymsko – Katolicki	Nr rej. A/218
16.	Surhów	Kościół w Zespole Kościelnym Kościoła Parafialnego PW. NMP, Ob. Nawiedzenia NMP i ŚW. Łukasza Ewangelisty	Nr rej. A/252
17.	Surhów	Ogrodzenie Zespołu Kościelnego Kościoła Parafialnego PWE. NMP, Ob. Nawiedzenie NMP i ŚW. Łukasza Ewangelisty z czterema Kapliczkami	Nr rej. A/252
18.	Surhów	Pałac w Zespole Pałacowo – Parkowym	Nr rej. A/456
19.	Surhów	Park w Zespole Pałacowo – Parkowym	Nr rej. A/456
20.	Surhów	Plebania w Zespole Parafialnym Kościoła PW. NMP, Ob. Nawiedzenia NMP i ŚW. Łukasza Ewangelisty	Nr rej. A/252
21.	Surhów	Starodrzew w Zespole Kościelnym Kościoła Parafialnego PW. NMP, Ob. Nawiedzenia NMP i ŚW. Łukasza Ewangelisty	Nr rej. A/252
22.	Surhów	Zespół pałacowo – Parkowy	Nr rej. A/456

7.1.2 II. Wojewódzka Ewidencja Zabytków

ARCHEOLOGIA

Lp.	Miejscowość	AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
1.	Anielpol	85 – 89	1	
2.	Anielpol	85 – 88	8	
3.	Anielpol	85 – 88	9	
4.	Anielpol	85 – 88	10	
5.	Bończa	84 – 90	79	
6.	Bończa	84 – 90	80	
7.	Bończa	84 – 90	81	
8.	Bończa	84 – 90	82	
9.	Bończa	84 – 89	43	
10.	Bończa	84 – 89	44	
11.	Bończa	84 – 89	45	
12.	Bończa	84 – 89	46	
13.	Bończa	84 – 89	47	
14.	Bończa	84 – 89	48	
15.	Bończa	84 – 89	49	
16.	Bończa	84 – 89	50	
17.	Bończa	84 – 89	51	
18.	Bończa	84 – 89	52	
19.	Bończa	84 – 89	53	
20.	Bończa	84 – 89	54	
21.	Bończa	84 – 89	55	
22.	Bończa	84 – 89	56	
23.	Bończa	84 – 89	57	
24.	Bończa	84 – 89	58	
25.	Bończa	84 – 89	59	
26.	Bończa	84 – 89	60	
27.	Bończa	84 – 89	61	
28.	Bończa	84 – 89	62	
29.	Bończa	84 – 89	63	
30.	Bończa	84 – 89	64	
31.	Bończa	84 – 89	65	
32.	Bończa	84 – 89	86	
33.	Bończa	84 – 89	87	
34.	Bończa	84 – 89	88	
35.	Bończa Kolonia	83 – 89	43	
36.	Bończa Kolonia	83 – 89	44	
37.	Bończa Kolonia	83 – 89	45	
38.	Bończa Kolonia	83 – 89	46	
39.	Bończa Kolonia	83 – 89	47	
40.	Bończa Kolonia	83 – 89	48	
41.	Bończa Kolonia	83 – 89	49	

42.	Bończa Kolonia	83 – 89	50	
Lp.	Miejscowość	AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
43.	Bończa Kolonia	83 – 89	51	
44.	Bończa Kolonia	83 – 89	52	
45.	Brzeziny	84 – 88	1	
46.	Brzeziny	84 – 88	5	
47.	Brzeziny	84 – 88	6	
48.	Brzeziny	84 – 88	7	
49.	Brzeziny	84 – 88	8	
50.	Brzeziny	84 – 88	23	
51.	Brzeziny	84 – 88	58	
52.	Brzeziny	84 – 88	59	
53.	Brzeziny	84 – 88	60	
54.	Brzeziny	84 – 88	61	
55.	Brzeziny	84 – 88	62	
56.	Brzeziny	84 – 88	63	
57.	Brzeziny	84 – 88	64	
58.	Brzeziny	84 – 88	65	
59.	Brzeziny	84 – 88	66	
60.	Brzeziny	84 – 88	67	
61.	Brzeziny	84 – 88	68	
62.	Brzeziny	84 – 88	69	
63.	Chełmiec	83 – 89	53	
64.	Chełmiec	83 – 89	54	
65.	Chełmiec	83 – 89	55	
66.	Chełmiec	83 – 89	56	
67.	Chełmiec	83 – 89	73	
68.	Chełmiec	83 – 89	74	
69.	Chełmiec	83 – 89	75	
70.	Chełmiec	83 – 89	76	
71.	Chełmiec	83 – 89	77	
72.	Chełmiec	83 – 89	78	
73.	Chełmiec	83 – 89	79	
74.	Czajki	84 – 89	73	
75.	Czajki	84 – 89	74	
76.	Czajki	84 – 89	78	
77.	Czajki	84 – 89	79	
78.	Czajki	84 – 89	81	
79.	Czajki	84 – 89	82	
80.	Czajki	84 – 89	99	
81.	Czajki	84 – 88	2	
82.	Czajki	84 – 88	9	
83.	Czajki	84 – 88	10	
84.	Czajki	84 – 88	11	
85.	Czajki	84 – 88	12	
86.	Czajki	84 – 88	13	
87.	Czajki	84 – 88	14	
88.	Czajki	84 – 88	15	
89.	Czajki	84 – 88	16	
90.	Czajki	84 – 88	17	
91.	Czajki	84 – 88	18	
92.	Czajki	84 – 88	19	

93.	Czajki	84 – 88	20	
Lp.	Miejscowość	AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
94.	Czajki	84 – 88	21	
95.	Czajki	84 – 88	22	
96.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	7	
97.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	8	
98.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	9	
99.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	10	
100.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	11	
101.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	12	
102.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	13	
103.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	14	
104.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	15	
105.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	16	
106.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	17	
107.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	18	
108.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	19	
109.	Drewniki Kraśniczyńskie	85 – 89	20	
110.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	2	
111.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	3	
112.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	4	
113.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	5	
114.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	6	
115.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	7	
116.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	8	
117.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	18	
118.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	19	
119.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	24	
120.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	25	
121.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	35	
122.	Kraśniczyn – Osada	84 – 89	36	
123.	Łukaszówka	84 - 88	51	
124.	Łukaszówka	84 - 88	52	
125.	Łukaszówka	84 - 88	53	
126.	Łukaszówka	84 - 88	54	
127.	Łukaszówka	84 - 88	55	
128.	Łukaszówka	84 - 88	56	
129.	Łukaszówka	84 - 88	108	
130.	Łukaszówka	84 - 88	109	
131.	Łukaszówka	84 - 88	110	
132.	Łukaszówka	84 - 88	111	
133.	Łukaszówka	84 - 88	112	
134.	Łukaszówka	84 - 88	113	
135.	Majdan Surhowski	84 – 88	24	
136.	Majdan Surhowski	84 – 88	25	
137.	Majdan Surhowski	84 – 88	26	
138.	Majdan Surhowski	84 – 88	27	
139.	Majdan Surhowski	84 – 88	28	
140.	Majdan Surhowski	84 – 88	29	
141.	Majdan Surhowski	84 – 88	30	
142.	Majdan Surhowski	84 – 88	31	
143.	Majdan Surhowski	84 – 88	32	

144.	Majdan Surhowski	84 – 88	33	
Lp.	Miejscowość	AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
145.	Majdan Surhowski	84 – 88	34	
146.	Majdan Surhowski	84 – 88	35	
147.	Majdan Surhowski	84 – 88	114	
148.	Majdan Surhowski	84 – 88	115	
149.	Majdan Surhowski	84 – 88	116	
150.	Małochwiej Duży	84 – 88	83	
151.	Małochwiej Duży	84 – 88	84	
152.	Małochwiej Duży	84 – 88	85	
153.	Olszanka	85 – 90	57	
154.	Olszanka	85 – 90	58	
155.	Stara Wieś	84 – 89	75	
156.	Stara Wieś	84 – 89	76	
157.	Stara Wieś	84 – 89	77	
158.	Stara Wieś	84 – 89	83	
159.	Stara Wieś	84 – 89	84	
160.	Stara Wieś	84 – 89	85	
161.	Stara Wieś	84 – 89	100	
162.	Surhów	84 – 88	3	
163.	Surhów	84 – 88	4	
164.	Surhów	84 – 88	36	
165.	Surhów	84 – 88	37	
166.	Surhów	84 – 88	38	
167.	Surhów	84 – 88	39	
168.	Surhów	84 – 88	40	
169.	Surhów	84 – 88	41	
170.	Surhów	84 – 88	42	
171.	Surhów	84 – 88	43	
172.	Surhów	84 – 88	44	
173.	Surhów	84 – 88	45	
174.	Surhów	84 – 88	46	
175.	Surhów	84 – 88	47	
176.	Surhów	84 – 88	48	
177.	Surhów	84 – 88	49	
178.	Surhów	84 – 88	50	
179.	Surhów	84 – 88	57	
180.	Surhów	84 – 88	70	
181.	Surhów	84 – 88	71	
182.	Surhów	84 – 88	72	
183.	Surhów	84 – 88	73	
184.	Surhów	84 – 88	74	
185.	Surhów	84 – 88	75	
186.	Surhów	84 – 88	76	
187.	Surhów	84 – 88	77	
188.	Surhów	84 – 88	78	
189.	Surhów	84 – 88	79	
190.	Surhów	84 – 88	80	
191.	Surhów	84 – 88	81	
192.	Surhów	84 – 88	82	
193.	Surhów	84 – 88	86	
194.	Surhów	84 – 88	87	

195.	Surhów	84 – 88	88	
Lp.	Miejscowość	AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
196.	Surhów	84 – 88	89	
197.	Surhów	84 – 88	90	
198.	Surhów	84 – 88	91	
199.	Surhów	84 – 88	92	
200.	Surhów	84 – 88	93	
201.	Surhów	84 – 88	94	
202.	Surhów	84 – 88	95	
203.	Surhów	84 – 88	96	
204.	Surhów	84 – 88	97	
205.	Surhów	84 – 88	98	
206.	Surhów	84 – 88	99	
207.	Surhów	84 – 88	100	
208.	Surhów	84 – 88	101	
209.	Surhów	84 – 88	102	
210.	Surhów	84 – 88	103	
211.	Surhów	84 – 88	104	
212.	Surhów	84 – 88	105	
213.	Surhów	84 – 88	106	
214.	Surhów	84 – 88	107	
215.	Surhów	84 – 88	117	Cmentarzysko
216.	Wojciechów	84 – 89	26	
217.	Wojciechów	84 – 89	27	
218.	Wojciechów	84 – 89	28	
219.	Wojciechów	84 – 89	29	
220.	Wojciechów	84 – 89	30	
221.	Wojciechów	84 – 89	31	
222.	Wojciechów	84 – 89	32	
223.	Wojciechów	84 – 89	33	
224.	Wojciechów	84 – 89	34	
225.	Wojciechów	84 – 89	72	
226.	Wojciechów	84 – 89	80	
227.	Wojciechów	84 – 89	89	
228.	Wojciechów	84 – 89	90	
229.	Wojciechów	84 – 89	91	
230.	Wojciechów	84 – 89	92	
231.	Wojciechów	84 – 89	93	
232.	Wojciechów	84 – 89	94	
233.	Wojciechów	84 – 89	95	
234.	Wojciechów	84 – 89	96	
235.	Wojciechów	84 – 89	97	
236.	Wojciechów	84 – 89	98	
237.	Wolica	84 – 89	9	
238.	Wolica	84 – 89	10	
239.	Wolica	84 – 89	11	
240.	Wolica	84 – 89	12	
241.	Wolica	84 – 89	13	
242.	Wolica	84 – 89	14	
243.	Wolica	84 – 89	15	
244.	Wolica	84 – 89	16	
245.	Wolica	84 – 89	17	

246.	Wolica	84 – 89	23	
Lp.	Miejscowość	AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
247.	Wólka Kraśniczyńska		5	
248.	Wólka Kraśniczyńska		6	
249.	Wólka Kraśniczyńska		37	
250.	Wólka Kraśniczyńska		38	
251.	Wólka Kraśniczyńska		39	
252.	Wólka Kraśniczyńska		40	
253.	Wólka Kraśniczyńska		41	
254.	Wólka Kraśniczyńska		42	
255.	Zalesie	85 – 89	2	
256.	Zalesie	85 – 89	21	
257.	Zalesie	85 – 89	22	
258.	Zastawie	84 – 89	1	
259.	Zastawie	84 – 89	20	
260.	Zastawie	84 – 89	21	
261.	Zastawie	84 – 89	22	
262.	Zastawie	84 – 89	101	
263.	Zastawie	84 – 89	102	
264.	Zastawie	84 – 89	103	
265.	Zastawie	84 – 89	104	
266.	Zastawie	84 – 89	105	

Zabytki architektury i budownictwa

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dodatkowe informacje
267.	Bończa	Kapliczka MB Niepokalanie Poczętej	
268.	Bończa Kolonia	Gorzelnia	
269.	Bończa Kolonia	Magazyn spirytusu przy gorzelni w zespole Pałacowo – Parkowym	
270.	Bończa	Budynek gospodarczy w zespole Dworsko – Parkowym	
271.	Bończa Kolonia	Obora w zespole Pałacowo – Parkowym	
272.	Stara Wieś /D. Kraśniczyn/	Dzwonnica w zespole Kościelnym PW. Wniebowzięcia NMP	Ujęta w wykazie obiektów zabytkowych
273.	Surhów	Gorzelnia	
274.	Surhów	Czworak 1	
275.	Surhów	Rządcówka /OB. Dom mieszkalny/	
276.	Surhów	Kaplica cmentarna	
277.	Zastawie 25	Chałupa	Nie istnieje

Parki

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dodatkowe informacje
278.	Kraśniczyn	Park Pałacowy	
279.	Żułów	Park Podworski	

Cmentarze

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dodatkowe informacje
280.	Bończa	Cmentarz parafialny, Rzymsko – Katolicki /dawniej Rzymsko – Katolicki i Prawosławny/	
281.	Kraśniczyn	Cmentarz Greko - Katolicki	
282.	Kraśniczyn	Cmentarz Żydowski	
283.	Kraśniczyn – Stara Wieś	Cmentarz z II Wojny Światowej Żołnierzy WP z września 1939r.	
284.	Kraśniczyn – Stara Wieś	Cmentarz z I Wojny Światowej	
285.	Stara Wieś	Cmentarz Rzymsko – Katolicki	
286.	Wólka Kraśniczyńska	Cmentarz Rzymsko – Katolicki /D. Prawosławny/	

Miejsca Pamięci Narodowej

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dodatkowe informacje
287.	Anielpol	Wieś odznaczona Orderem Krzyża Grunwaldu III Klasy	
288.	Bończa	Mogiła Emiliana Zubilewicza, cmentarz Rzymsko – Katolicki w Bończy /funkcjonariusz samoobrony ORMO/	
289.	Bończa	Zbiorowa Mogiła Ofiar Terroru Żandarmerii Niemieckiej	
290.	Kraśniczyn	Obelisk Poświęcony Partyzantom z II Wojny Światowej	
291.	Kraśniczyn – Stara Wieś	Cmentarz Żołnierzy WP z Kampanii 1939 II Wojny Światowej	
292.	Olszanka	Wieś odznaczona Orderem Krzyża Grunwaldu III Klasy	
293.	Surhów	Pomnik Tadeusza Kościuszki	
294.	Surhów	Mogiły Żołnierzy WP Poległych w Kampanii Wrześniowej /na cmentarzu Rzymsko – Katolickim w Surhowie/	
295.	Zalesie	Wieś odznaczona Orderem Krzyża Grunwaldu III Klasy	

7.1.3 III. Lista Obiektów Zabytkowych Wskazanych przez Wójta /LWpW/.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dodatkowe informacje
296.	Anielpol	Kapliczka z Figurką NMP przy Nr 11	
297.	Anielpol	Stara Szkoła naprzeciw Nr 29	
298.	Bończa	Dom Nr 81	
299.	Bończa Kolonia	Brama wjazdowa na Folwark z ogrodzeniem w Zespole Pałacowo – Parkowym	
300.	Bończa Kolonia	Piwnica przy Gorzelni w Zespole Pałacowo – Parkowym	
301.	Bończa Kolonia	Układ wodny (7 stawów) w Zespole Pałacowo – Parkowym	
302.	Bończa	Stara Plebania w Zespole Kościoła Parafialnego PW ŚW. Stanisława BM	
303.	Bończa	Zespół Kościoła Parafialnego PW. ŚW. Stanisława BM	
304.	Kraśniczyn	Szkoła	
305.	Łukaszówka	Kaplica Drewniana na wodzie z Obrazem ŚW. Łukasza	
306.	Łukaszówka	Kaplica murowana PW. ŚW. Łukasza i Matki Boskiej	
307.	Majdan Surhowski	Kapliczka	
308.	Stara Wieś	Chałupa Nr 30	
309.	Surhów	Magazyn Spirytusu Gorzelni w Zespole Pałacowo – Parkowym	
310.	Surhów	Czworak II w Zespole Pałacowo – Parkowym, Ob. Dom Nr 17	
311.	Surhów	Stara Szkoła, Ob. Dom	
312.	Surhów	Chałupa Nr 46	
313.	Surhów	Chałupa Nr 60	
314.	Surhów	Lodownia przy Zespole Kościelnym	
315.	Żułów	Budynek Gospodarczy /Stajnia ?/ w Zespole Dworsko – Parkowym	

8. Zestawienie celów priorytetowych i zadań do realizacji w zakresie opieki nad zabytkami.

1) Aktualizacja i uzupełnienie bazy danych

2) Przegląd wszystkich obiektów w terenie w każdym sołectwie oraz weryfikacja i aktualizacja posiadanej ewidencji.

3) Uzupełnienie kart adresowych obiektów o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną.

9. Określenie stanów własnościowych obiektów

Uaktualnienie i uzupełnienie kart adresowych zabytków o ustalone aktualne dane własnościowe obiektów.

10. Określenie stanów technicznych obiektów

1) Ustalenie stanu technicznego obiektów, z wyjątkiem obiektów stanowiących własność prywatną.

2) Określenie niezbędnych prac remontowych obiektów, z wyłączeniem obiektów stanowiących własność osób fizycznych.

11. Bieżąca aktualizacja ewidencji obiektów zabytkowych na terenie Gminy Kraśniczyn

- 1) Wprowadzanie zmian dotyczących rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów.
- 2) Wprowadzanie zmian dotyczących stosunków własnościowych.

12. Zasady opieki nad zabytkami

- 1) Informowanie właścicieli obiektów o ich zakwalifikowaniu jako obiekty zabytkowe oraz o wymogach w zakresie opieki nad nimi.
- 2) Zabytkom wpisanym do rejestru zabytków województwa lubelskiego, wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków zapewnia się ochronę prawną. We wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji winny być podporządkowane wnioskowi i decyzjom konserwatorskim. Dotyczy to również zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz wtórnych podziałów historycznych założeń. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w obszarze objętym ochroną konserwatorską, wymaga uzyskania zezwolenia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie Oddział w Chełmie.

13. Skierowanie wniosków o wpisanie niektórych wybranych obiektów do rejestru zabytków

Uwzględnienie wniosków sformułowanych w toku przeglądów obiektów i inwentaryzacji.

14. Podejmowanie działań w zakresie odnowy zabytków

- 1) Informowanie innych właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków.
- 2) Dofinansowywanie w miarę możliwości środków własnych Gminy Kraśniczyn. Na podstawie uchwały Nr XXXIV/142/2013 Rady Gminy Kraśniczyn z dnia 15 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

15. Określenie zasad udostępniania zabytków w celach turystycznych

- 1) Ustalenie z właścicielami wykazu obiektów udostępnianych w celach turystycznych
- 2) Oznakowanie obiektów udostępnianych w celach turystycznych
- 3) Umieszczenie na stronie internetowej Gminy Kraśniczyn informacji o obiektach, które są udostępnione do celów turystycznych.

16. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

Publikacja materiałów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na stronie internetowej Gminy Kraśniczyn oraz wszelkich opracowań w Gminnej Bibliotece.

17. Postanowienia końcowe

- 1) Realizacja programu poddana będzie ocenie Rady Gminy Kraśniczyn.
- 2) W sprawach nieuregulowanych w programie mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa.
- 3) Mapy zbiorcze z lokalizacją zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych stanowią uzupełnienie do Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Kraśniczyn na lata 2026 – 2029.

